

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W STOWARZYSZENIU OŚRODEK INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W ZIELONEJ GÓRZE

Stowarzyszenie Ośrodek Integracji Społecznej

ul. Prosta 47A, 65-783 Zielona Góra

Tekst jednolity uwzględniający specyfikę podmiotu leczniczego oraz aktualny stan prawny na rok 2026.

I. PRZEPISY OGÓLNE I PODSTAWY PRAWNE

Standardy Ochrony Małoletnich w Stowarzyszeniu Ośrodek Integracji Społecznej w Zielonej Górze zostały opracowane na podstawie art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm., z uwzględnieniem nowelizacji zwanej „Ustawą Kamilka”).

Podstawy prawne niniejszego dokumentu obejmują w szczególności:

- Ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- Ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta;
- Ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO).

II ZESTAWIENIE PROCEDUR

1. **Procedura 1.** Procedura bezpiecznego korzystania z sieci Internet, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy.
2. **Procedura 2.** Procedura zapewnienia bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem.
3. **Procedura 3.** Procedura reagowania i działania w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi.
4. **Procedura 4.** Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (przez pracownika, innego dorosłego, rodzica/opiekuna prawnego, innego małoletniego).
5. **Procedura 5.** Procedura weryfikacji personelu, wolontariuszy, praktykantów i stażystów przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w Rejestrze Sprawców Na Tle Seksualnym (RSPTS) oraz Krajowym Rejestrze Karnym (KRK).
6. **Procedura 6.** Procedura ochrony wizerunku i danych osobowych oraz dokumentacji małoletnich.
7. **Procedura 7.** Procedura przeszkolenia personelu w zakresie stosowania Standardów oraz dokumentowania oświadczeń pracowników.
8. **Procedura 8.** Procedura monitorowania, weryfikowania i aktualizowania Standardów Ochrony Małoletnich.

III SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ PROCEDUR

PROCEDURA 1.

Bezpieczne korzystanie z sieci Internet, urządzeń elektronicznych i reagowanie na cyberprzemoc.

1. Ośrodek Integracji Społecznej, zapewniając małoletnim dostęp do sieci Internet, wdraża i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające przed dostępem do treści nieodpowiednich oraz złośliwym oprogramowaniem, wyznaczając osobę odpowiedzialną za nadzór IT.
2. Małoletni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie placówki za zgodą rodziców/opiekunów prawnych oraz pod nadzorem personelu opiekuńczego lub medycznego.
3. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy wobec małoletniego pacjenta, personel niezwłocznie reaguje poprzez:

- Zgłoszenie problemu Kierownikowi oraz Zarządowi OIS;
- Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych małoletniego;
- Sporządzenie Protokołu interwencji (Załącznik nr 1);
- Zapewnienie małoletniemu wsparcia psychologicznego i medycznego;
- W przypadku powagi czynu lub braku współpracy ze strony rodziców małoletniego sprawcy – zawiadomienie organów zewnętrznych (Policja, Sąd Rodzinny).

PROCEDURA 2.

Zapewnienie bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem

1. Każdy pracownik, wolontariusz oraz stażysta ZPO ma obowiązek traktować małoletnich z szacunkiem, uwzględniając ich godność, prawo do intymności oraz indywidualnych potrzeb zdrowotnych i rozwojowych.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletniego jakiejkolwiek formy przemocy (fizycznej, psychicznej, słownej), faworyzowanie oraz wchodzenie w relacje o charakterze romantycznym, seksualnym lub innym nieadekwatnym do roli zawodowej.
3. Pracownikom zabrania się kontaktowania z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (telefon, prywatne profile społecznościowe, komunikatory). Kontakt w sprawach małoletniego odbywa się wyłącznie z jego rodzicami/opiekunami prawnymi przy użyciu służbowych kanałów łączności.
4. Zasady wykonywania świadczeń zdrowotnych, pielęgnacyjnych i higienicznych:
 - Wszelkie czynności medyczne, rehabilitacyjne, higieniczne oraz pielęgnacyjne wykonywane są z zachowaniem najwyższych standardów etyki lekarskiej i pielęgnarskiej oraz poszanowaniem intymności pacjenta.
 - Przed przystąpieniem do czynności personel wyjaśnia małoletniemu (w sposób dostosowany do jego wieku, możliwości komunikacyjnych i stanu zdrowia) cel i przebieg planowanego działania.
 - W przypadku małoletnich z ograniczoną możliwością komunikacji werbalnej personel stosuje znane metody komunikacji alternatywnej lub wspomagającej (AAC).
 - Wrażliwe zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u małoletnich powinny być wykonywane – jeśli to technicznie i organizacyjnie możliwe – w obecności drugiego członka personelu lub rodzica/opiekuna prawnego.
 - Podczas wykonywania czynności dopuszczalny kontakt fizyczny ogranicza się wyłącznie do niezbędnych działań medyczno-pielęgnacyjnych.

PROCEDURA 3.

Reagowanie i działanie w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi

1. Małoletni, który doświadcza przemocy lub niewłaściwego zachowania ze strony innej osoby, ma prawo zgłosić ten fakt dowolnemu pracownikowi OIS.
2. Personel będący świadkiem jakichkolwiek przejawów agresji lub przemocy rówieśniczej niezwłocznie przerywa incydent, zapewnia bezpieczeństwo poszkodowanemu i informuje Kierownika/Zarząd OIS oraz rodziców/opiekunów obu stron.
3. Z każdego zdarzenia sporządza się Protokół interwencji (Załącznik nr 1).
4. Zespół opiekuńczo-terapeutyczny OIS opracowuje plan wsparcia dla pokrzywdzonego oraz działania wychowawczo-profilaktyczne dla małoletniego sprawcy. W razie braku poprawy lub braku współpracy ze strony rodziców sprawcy, Kierownik/Zarząd OIS powiadamia Sąd Rodzinny.

PROCEDURA 4.

Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego pacjenta

1. W przypadku uzyskania informacji lub stwierdzenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego pacjenta (przez pracownika, rodzica, opiekuna, innego dorosłego lub innego małoletniego), personel ma obowiązek niezwłocznie powstrzymać krzywdzenie i poinformować Kierownika oraz Zarząd OIS.
2. **Krzywdzenie ze strony pracownika.** Zarząd OIS niezwłocznie odsuwa pracownika od kontaktu z małoletnimi, wszczyna postępowanie wyjaśniające, podejmuje kroki przewidziane Kodeksem pracy i zawiadamia organ ścigania (Policję/Prokuraturę).
3. **Zagrożenie życia lub zdrowia.** W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego personel niezwłocznie wzywa odpowiednie służby (tel. 112), powiadamia Policję, Zarząd OIS oraz rodziców/opiekunów prawnych.
4. **Przemoc domowa.** W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodziców/opiekunów prawnych, OIS wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” (poprzez powiadomienie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.
5. Wszystkie podjęte działania są dokumentowane w Protokole interwencji (Załącznik nr 1) oraz przechowywane w dokumentacji podmiotu z zachowaniem wymogów RODO i tajemnicy medycznej.

PROCEDURA 5.

Weryfikacja personelu, wolontariuszy, praktykantów i stażystów przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi

1. Przed nawiązaniem stosunku prawnego (umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, wolontariat, staż) z osobą dopuszczaną do działalności związanej z opieką, wsparciem lub wychowaniem małoletnich, Zarząd OIS / Kierownik ma ustawowy obowiązek:
 - Uzyskać informację, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Na Tle Seksualnym (RSPTS – rejestr z dostępem ograniczonym);
 - Pobrać od kandydata zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) w zakresie przestępstw określonych w rozdziałach XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstw na szkodę małoletniego;
 - Pobrać oświadczenie o państwie/państwach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat (oraz odpowiednie zaświadczenia z rejestrów karnych tych państw w przypadku obywateli innych państw lub osób zamieszkujących za granicą).
2. Wydruki i zaświadczenia z weryfikacji w RSPTS oraz KRK przechowuje się w aktach osobowych pracownika / dokumentacji wolontariusza.
3. Osoba, która figuruje w RSPTS lub została prawomocnie skazana za wymienione przestępstwa, nie może zostać dopuszczona do pracy z małoletnimi.

PROCEDURA 6.

Ochrona wizerunku, danych osobowych i dokumentacji małoletnich

1. Dane osobowe oraz dane o stanie zdrowia małoletnich podlegają szczególnej ochronie zgodnie z RODO, Ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz Ustawą o działalności leczniczej.
2. Fotografowanie, filmowanie lub utrwalanie wizerunku małoletniego wymaga uprzedniej pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego.
3. Zabrania się personelowi publikowania zdjęć lub nagrań przedstawiających małoletnich na prywatnych profilach w mediach społecznościowych.
4. Wszelkie incydenty naruszenia ochrony danych osobowych lub wizerunku są niezwłocznie zgłaszane Inspektorowi Ochrony Danych (IOD) w OIS.

PROCEDURA 7.

Przeszkolenie personelu oraz dokumentowanie znajomości Standardów

1. Każdy nowo zatrudniony pracownik, wolontariusz, praktykant i stażysta ma obowiązek zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków zawodowych.
2. Potwierdzenie zapoznania się ze Standardami następuje poprzez złożenie pisemnego oświadczenia, które zostaje włączone do akt osobowych pracownika.

PROCEDURA 8.

Monitorowanie i weryfikowanie Standardów Ochrony Małoletnich

1. Zarząd OIS wyznacza Koordynatora ds. Standardów Ochrony Małoletnich odpowiedzialnego za monitorowanie realizacji niniejszych procedur.
2. Umożliwia się poufne zgłaszanie uwag i nieprawidłowości poprzez adres e-mail oraz skrzynkę pocztową znajdującą się na terenie OIS.
3. Standardy podlegają obowiązkowej ocenie i weryfikacji co najmniej raz na 2 lata. Wnioski z weryfikacji stanowią podstawę do aktualizacji dokumentu.
4. Zaktualizowane Standardy (wraz z wersją skróconą) publikowane są na stronie internetowej OIS.

IV ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Protokół interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

POLE FORMULARZA	TREŚĆ WPISU
Data i miejsce sporządzenia dokumentu	
Dane małoletniego	
Osoba zgłaszająca / stwierdzająca incydent	
Data i miejsce zdarzenia / ujawnienia	
Osoba/osoby podejrzewane o krzywdzenie	
Opis okoliczności i formy krzywdzenia	
Powiadomione organy i instytucje (Policja, Sąd, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny)	
Opis udzielonej pomocy medycznej / psychologicznej	
Informacja ze spotkania z rodzicami / opiekunami	
Zaplanowane dalsze działania opiekuńczo-terapeutyczne	
Czytelne podpisy osób sporządzających protokół	

Załącznik nr 2. Notatka ze spotkania z rodzicami / opiekunami prawnymi

ELEMENT NOTATKI	SZCZEGÓŁY SPOTKANIA
Data, godzina i miejsce spotkania	
Uczestnicy spotkania (przedstawiciele OIS oraz rodzice)	
Omówiony problem / incydent	
Przedstawione wnioski i propozycje wsparcia	
Ustalenia i zobowiązania stron	
Podpisy uczestników spotkania	

Załącznik nr 3. WERSJA SKRÓCONA DLA MAŁOLETNICH (Standardy w Pigułce)

Twoje bezpieczeństwo jest dla nas najważniejsze!

Kiedy przebywasz w naszym Ośrodku Integracji Społecznej masz prawo czuć się bezpiecznie, być traktowany z szacunkiem i życzliwością.

1. **Masz prawo do prywatności.** Nikt z personelu ani innych pacjentów nie może Cię krzywdzić, dotykać w sposób, który wywołuje Twój sprzeciw lub zawstydzenie, ani robić Ci zdjęć bez zgody Twoich rodziców/opiekunów.
2. **Masz prawo wiedzieć.** Zanim lekarz, opiekun, terapeuta, pielęgniarka lub rehabilitant wykona u Ciebie zabieg lub badanie, wyjaśni Ci, na czym to polega.
3. **Masz prawo szukać pomocy.** Jeśli ktokolwiek (pracownik, pacjent lub osoba z zewnątrz) sprawia Ci przykrość, bije Cię, krzyczy na Ciebie, grozi Ci lub sprawia, że czujesz się niepewnie – powiedz o tym natychmiast!

Do kogo możesz się zwrócić w Ośrodku?

- Do pielęgniarki lub opiekuna medycznego,
- Do lekarza lub psychologa,
- Do Kierownika lub wrzucić anonimową wiadomość do Skrzynki Zgłoszeń.

Możesz też skorzystać z bezpłatnych, całodobowych telefonów zaufania:

- **116 111** – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę)
- **800 12 12 12** – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka.